КЕН ФОЛЛЕТТ

ЗБРОЯ СВІТЛА

КЕН ФОЛЛЕТТ

Зброя світла

The Armour of Light

Переклад з англійської

Переклад українською виконано за допомогою Claude (Anthropic), за єдиним глосарієм імен і термінів на всю книгу, з автоматичною перевіркою кожного розділу.

Редагування: редактор Otherwords.

Оригінал: The Armour of Light, Ken Follett.

Права на оригінальний твір належать авторці та видавцю оригіналу. Цей переклад неофіційний і призначений для особистого читання.

Otherwords, 2026. otherwords.site

Розділ 1

Частина перша. Прядильна машина, з 1792 по 1793 рік

До того дня Сел Клітеро ніколи не чула, щоб її чоловік кричав. Після того дня вона більше ніколи цього не чула, хіба що уві сні.

Був полудень, коли вона дісталася до поля Брук. Час вона визначила за світлом, що слабко пробивалося крізь перловосіру хмару, якою було затягнуте все небо. Поле являло собою чотири плоскі акри бруду, з бурхливим струмком уздовж одного краю й невисоким пагорбом на південному кінці. День стояв холодний і сухий, але цілий тиждень лило, і, поки вона хлюпала калюжами, липке болото силкувалося стягти з її ніг саморобне взуття. Йти було важко, та вона була жінка велика й сильна і втомлювалася нелегко.

Четверо чоловіків збирали зимовий урожай ріпи: згиналися, піднімали й складали горбкувате буре коріння на широкі низькі кошики, що звалися корвами. Коли корф наповнювався, чоловік ніс його до підніжжя пагорба й висипав ріпу в міцний дубовий чотириколісний віз. Роботи лишалося небагато, бачила Сел: цей кінець поля вже очистили від ріпи, і чоловіки працювали майже під самим пагорбом.

Одягнені вони були однаково. На них були сорочки без коміра й домоткані штани до колін, пошиті дружинами, та жилети, куплені з других рук або викинуті багатіями. Жилети ніколи не зношувалися. У батька Сел був шикарний жилет, дво-

бортний, у червону й бурую смужку, з тесьмою по краях, який скинув якийсь міський франт. Іншого одягу вона на ньому ніколи не бачила, у ньому ж його й поховали.

На ногах у наймитів було чуже взуття, яке без кінця латали. У кожного був капелюх, і всі різні: шапка з кролячого хутра, солом'яний «тарілчастий» з широкими крисами, високий фетровий і трикутний, що міг колись належати морському офіцерові.

Сел упізнала хутряну шапку. Вона була її чоловіка, Гаррі. Вона сама її зробила, після того як упіймала кролика, убила його каменем, обдерла й зварила в горщику з цибулею. Та вона впізнала б Гаррі й без шапки, навіть здалеку, по рудій бороді.

Фігура в Гаррі була стрункa, але жилава, і сила в ньому ховалася оманлива: свій корф він навантажував ріпою не менше, ніж більші чоловіки. Тільки подивитися на це худе тверде тіло на дальньому кінці розкислого поля, і Сел відчувала всередині маленьке тепло бажання, наполовину насолоду, наполовину очікування, мов коли заходиш із холоду в теплий запах дров, що горять у вогнищі.

Коли вона йшла полем, до неї долинули їхні голоси. Раз на кілька хвилин хтось гукав до іншого, і між ними відбувалася коротка розмова, що закінчувалася сміхом. Слів вона не розбирала, проте могла здогадатися, про що йдеться. Це була напівсерйозна лайка робітних чоловіків, жартівливі образи й веселі сороміцькі слівця, дрібні приємності, що розганяли одноманітність важкої, одноманітної праці.

Біля воза стояв і стежив за ними п'ятий чоловік із коротким батогом у руці. Він був одягнений краще: у синій фрак і начищені чорні чоботи до колін. Звали його Вілл Ріддік, йому було тридцять років, і він був найстаршим сином сквайра з Бадфорда. Поле належало його батькові, так само як кінь і віз. Вілл

мав густе чорне волосся, обрізане до підборіддя, і виглядав невдоволеним. Сел могла здогадатися чому. Наглядати за збиранням ріпи не було його справою, і він вважав це нижчим за свою гідність, але управитель сквайра захворів, і Сел здогадувалася, що Вілла призначили його заступити, проти його волі.

Поряд із Сел, спотикаючись, брело босоніж по болотистій землі її дитя, силкуючись не відставати від неї, аж поки вона зупинилася, нахилилася й підхопила його без зусиль, а тоді пішла далі, тримаючи його однією рукою, його голівка лежала в неї на плечі. Вона притискала його худеньке тепле тільце трохи міцніше, ніж треба було, просто тому, що так сильно його любила.

Вона була б рада ще дітям, але двічі втрачала дитину до строку і раз народила мертву. Вона перестала сподіватися й почала казати собі, що, хоч які вони бідні, одної дитини досить. Вона була віддана своєму синові, мабуть, надто, бо діти часто гинули від хвороби чи нещасного випадку, і вона знала, що серце її розірветься, якщо вона його втратить.

Вона назвала його Крістофером, але, коли він вчився говорити, перекрутив своє ім'я на Кіт, і так його тепер і називали. Йому було шість років, і він був малий для свого віку. Сел сподівалася, що він виросте таким, як Гаррі, стрункий, але міцний. Руде волосся він таки успадкував від батька.

Настав час обідати, і Сел несла кошик із сиром, хлібом і трьома зморшкуватими яблуками. Трохи позаду йшла ще одна сільська жінка, Енні Манн, жвава жінка, ровесниця Сел, а з протилежного боку, схилом, наближалися ще двоє з тією самою справою, з кошиками на руках і з дітьми на буксирі. Чоловіки з вдячністю припинили працю, обтерли брудні руки об штани й рушили до струмка, де можна було сісти на смужку трави.

Сел вийшла на стежку й обережно опустила Кіта на землю.

Вілл Ріддік дістав із кишені жилета годинник на ланцюжку й, насупившись, глянув на нього.

— Ще не полудень, — гукнув він. Він брехав, була певна Сел, але годинника ні в кого більше не було. — Працюйте, хлопці, — наказав він. Сел це не здивувало. У Вілла була підла жилка. Його батько, сквайр, міг бути жорстокосердим, але Вілл був гірший. — Закінчіть роботу, тоді й обідайте, — сказав він. У тому, як він вимовив *обідайте*, чулася погорда, ніби в обідах наймитів було щось ганебне. А сам Вілл повернеться до панського будинку на печеню з картоплею, думала вона, і, мабуть, іще з глеком міцного пива.

Троє чоловіків знову нахилилися до роботи, а четвертий ні. Це був Айк Клітеро, дядько Гаррі, сивобородий чоловік років п'ятдесяти. Лагідним тоном він сказав:

— Краще не перевантажувати віз, пане Ріддіку.

— Дозвольте мені самому судити про це.

— Даруйте, — не вгавав Айк, — але гальмо вже майже зношене.

— З клятим возом усе гаразд, — сказав Вілл. — Ти просто хочеш раніше припинити роботу. Ти завжди цього хочеш.

Чоловік Сел озвався. Гаррі ніколи не вагався встряти в суперечку.

— Слухайте дядька Айка, — сказав він Віллові. — А то залишитеся без воза, без коня і без усієї вашої клятої ріпи.

Інші засміялися. Та жартувати коштом панів ніколи не було розумно, і Вілл похмуро насупився та сказав:

— Закрий свою нахабну пельку, Гаррі Клітеро.

Сел відчула, як у її руку прокралася маленька рука Кіта. Його батько встрявав у сварку, і хоч який Кіт був малий, він відчув небезпеку.

Нахабство було слабкістю Гаррі. Він був чесний чоловік і працьовитий, але не вірив, що пани кращі за нього. Сел любила його за гордість і самостійне мислення, але хазяї на це гнівалися, і його часто звинувачували в непокорі. Проте тепер він свою думку висловив і більше нічого не казав, а повернувся до роботи.

Жінки поставили кошики на березі струмка. Сел з Енні пішли допомагати чоловікам збирати ріпу, а двоє інших жінок, старших, лишилися сидіти біля обіду.

Роботу закінчили швидко.

Тут стало очевидно, що Вілл зробив помилку, залишивши віз біля підніжжя пагорба. Йому слід було поставити його на п'ятдесят ярдів нижче по дорозі, щоб коневі було де набрати швидкості перед підйомом. Він хвилину подумав і сказав:

— Ви, чоловіки, штовхайте віз ззаду, щоб коневі було легше рушити. — Тоді скочив на сидіння, ляснув батогом і крикнув: — Гей-гей! Сіра кобила натягла посторонки.

Четверо наймитів стали ззаду й штовхнули віз. Ноги їхні ковзали по мокрій стежці. Заграли м'язи на плечах Гаррі. Сел, така сильна, як будь-хто з них, приєдналася. Так само й маленький Кіт, чим розсмішив чоловіків.

Колеса зрушили, кобила нагнула голову й налягла на упряж, батіг ляснув, і віз поїхав. Помічники відсахнулися й дивилися, як він іде схилом угору. Але кобила стала сповільнювати хід, і Вілл крикнув назад:

— Штовхайте далі!

Усі кинулися вперед, поклали руки на задній борт воза й заходилися знову. Віз знову набрав швидкості. Кілька ярдів кобила бігла добре, могутні плечі напружувалися проти шкіряної збруї, але втримати такий темп вона не змогла. Вона сповільнилася, а тоді послизнулася на слизькому багнюці. Здава-

лося, вона знову стала твердо, але розгін був утрачений, і віз смикнувся й зупинився. Вілл періщив тварину, Сел і чоловіки налягали всією силою, але втримати віз не змогли, і високі дерев'яні колеса повільно покотилися назад.

Вілл смикнув важіль гальма, і тоді всі почули гучний тріск, і Сел побачила, як дві половини зламаної дерев'яної гальмівної колодки злетіли з лівого заднього колеса. Вона почула, як Айк сказав:

— Я ж *казав* цьому бевзеві, *казав* йому!

Вони штовхали зі всієї сили, але їх відтискало назад, і в Сел заніло в грудях від передчуття близької небезпеки. Віз у зворотному напрямку набирав швидкості. Вілл заволав:

— Штовхайте, ледачі пси!

Айк зняв руки із заднього борту й сказав:

— Не втримаємо! Кобила послизнулася знову, і цього разу впала. Частини шкіряної збруї порвалися, і тварина гепнулася на землю й потяглася за возом.

Вілл зіскочив із сидіння. Віз, уже некерований, покотився швидше. Не думаючи, Сел підхопила Кіта однією рукою й відскочила вбік, подалі від колісної колії. Айк закричав:

— Усі геть з дороги!

Чоловіки розбіглися саме тоді, коли віз занесло й він перекинувся набік. Сел побачила, як Гаррі врізався в Айка, і обоє впали. Айк покотився на узбіччя, але Гаррі впав на шляху воза, і той приземлився на нього краєм важкої дубової платформи, прямо на ногу.

Саме тоді він і закричав.

Сел заціпеніла, холодний страх стис її серце. Він поранений, тяжко поранений. Минула мить, коли всі дивилися, жахнувшись. Ріпа з воза розкотилася по землі, а дещо хлюпнуло в струмок. Гаррі хрипко закричав:

— Сел! Сел!

Вона гукнула:

— Здійміть віз із нього, ну ж бо!

Усі взялися за віз. Вони підняли його з ноги Гаррі, але підняти заважали великі колеса, і вона зрозуміла, що спершу треба підвести його на ребро колеса, а тоді вже перекочувати вертикально.

— Підставляймо плечі! — гукнула вона, і всі побачили, що це слушно. Та дерево було важке, а вони пхали проти схилу пагорба. Настала страшна мить, коли вона подумала, що вони от-от випустять віз, і він упаде назад та розчавить Гаррі вдруге. — Ну, разом! — крикнула вона. — Дружно! — і всі сказали: — Гей-о-оп! — і раптом віз перехилився й став на колеса, і далекі колеса з гуркотом гепнулися на землю.

Тоді Сел побачила Гаррину ногу і ахнула з жаху. Вона була розплющена від стегна до гомілки. З-під шкіри стирчали уламки кісток, а штани просякли кров'ю. Очі його були заплющені, і з напіввідкритих губ линув страшний стогін. Вона почула, як дядько Айк сказав:

— О Боже милосердний, пожалій його.

Кіт заплакав.

Сел теж хотілося плакати, але вона опанувала себе: треба було шукати допомоги. Хто швидко бігає? Вона обвела поглядом гурт, і око її впало на Енні.

— Біжи в село, Енні, якнайшвидше, і поклич Алека. — Алек Поллок був цирульник-хірург. — Скажи, хай зустріне нас у моїй хаті. Алек знатиме, що робити.

— Приглянь за моїми дітьми, — сказала Енні й побігла.

Сел стала навколішки біля Гаррі, у бруд. Він розплющив очі.

— Допоможи мені, Сел, — сказав він. — Допоможи.

— Я віднесу тебе додому, любий мій, — сказала вона. Вона підсунула під нього руки, але, коли спробувала взяти на себе його вагу й підняти тіло, він знову закричав. Сел відсмикнула руки, кажучи: — Ісусе, допоможи мені.

Вона почула, як Вілл каже:

— Ви, чоловіки, починайте складати ріпу назад у віз. Ну, швидше, рухайтесь.

Вона тихо сказала:

— Хтось заткніть йому пельку, поки я сама не заткнула.

Айк сказав:

— А як ваша кобила, пане Ріддіку? Може підвестися? — Він обійшов віз, щоб подивитися на неї, відвертаючи Віллову увагу від Гаррі. Сел подумала: «Дякую, розумний дядьку Айку».

Вона повернулася до чоловіка Енні, Джиммі Манна, власника трикутного капелюха.

— Іди до столярні, Джиммі, — сказала вона. — Попроси, щоб швидко збили носилки з двох-трьох широких дощок, на яких ми віднесемо Гаррі.

— Уже біжу, — сказав Джиммі.

Вілл гукнув:

— Допоможіть мені підняти цього коня на ноги.

Але Айк сказав:

— Вона вже ніколи не підведеться, пане Ріддіку.

Настала пауза, а тоді Вілл сказав:

— Здається, ти маєш рацію.

— Чому б вам не принести рушницю? — сказав Айк. — Покласти край її мукам.

— Так, — сказав Вілл, але звучав він невпевнено, і Сел зрозуміла, що під його бундючністю ховається шок.

Айк сказав:

— Ковтніть бренді, якщо маєте при собі флягу.

— Слушна думка.

Поки він пив, Айк сказав:

— Тому бідолашному хлопцеві з розчавленою ногою теж не завадило б випити. Може, полегшає біль.

Вілл не відповів, але за кілька хвилин Айк повернувся з-за воза зі срібною флягою в руці. У ту ж мить Вілл швидким кроком ішов геть у протилежному напрямку.

Сел прошепотіла:

— Молодець, Айку.

Він подав їй Віллову флягу, і вона піднесла її до Гарріних губ, пустивши йому в рот тонкий струмінь. Він закашлявся, ковтнув і розплющив очі. Вона дала йому ще, і він жадібно пив.

Айк сказав:

— Влий у нього якомога більше. Невідомо, що доведеться робити Алекові.

Якусь мить Сел дивувалася, що Айк має на увазі, а тоді зрозуміла, що він думає: ногу Гаррі, може, доведеться відрізати.

— О ні, — сказала вона. — Боже, прошу.

— Просто давай йому більше бренді.

Спиртне повернуло трохи барв на Гарріне обличчя. Ледь чутним шепотом він сказав:

— Болить, Сел, так болить.

— Хірург іде. — Більше нічого вона не придумала сказати. Вона шаленіла від власної безпорадності.

Поки вони чекали, жінки погодували дітей. Сел віддала Кітові яблука зі свого кошика. Чоловіки почали підбирати розсипану ріпу й складати її назад у віз. Це все одно треба було зробити рано чи пізно.

Джиммі Манн повернувся з дерев'яними дверима, ненадійно врівноваженими на плечі. Він насилу опустив їх на землю,

засапаний від напруги, бо ніс важку річ півмилі.

— Це для нового будинку, що будується біля млина, — сказав він. — Казали не пошкодити. — Він поклав двері поряд із Гаррі.

Тепер Гаррі треба було перенести на імпровізовані носилки, і це мало бути боляче. Вона стала навколішки біля його голови. Дядько Айк ступив уперед, щоб допомогти, але вона відмахнулася від нього. Ніхто інший не намагався б так, як вона, бути лагідним. Вона взялася за Гарріни руки біля самих плечей і повільно повернула його верхню половину на двері. Він не реагував. Вона тягнула його по дюйму, поки тулуб не опинився на дверях. Але зрештою довелося рухати й ноги. Вона стала над ним, розставивши ноги по обидва боки, потім нахилилася, схопила його за стегна й одним швидким рухом перенесла його ноги на двері.

Він закричав утретє.

Крик заглух і перейшов у ридання.

— Піднімаймо його, — сказала вона. Вона стала навколішки біля одного кута дверей, а троє чоловіків взялися за інші кути. — Повільно, — сказала вона. — Тримайте рівно. — Вони вхопилися за дерево й потихеньку підняли, якнайшвидше підставляючи під нього плечі, а тоді врівноважили його на плечах. — Готові? — сказала вона. — Ідіть у ногу. Раз, два, три, пішли.

Вони рушили полем. Сел озирнулася й побачила Кіта, приголомшеного й засмученого, але той ішов слідом за нею зовсім близько, несучи її кошик. Двоє малих дітей Енні плелися за батьком, Джиммі, що ніс задній лівий кут носилок.

Бадфорд був велике село, тисяча мешканців чи й більше, а Селин дім стояв за милю. Дорога мала бути довга й повільна, але вона знала її так добре, що могла б пройти із заплющеними очима. Вона прожила тут усе життя, і її батьки лежали на

кладовищі біля церкви святого Матвія. Єдиним іншим місцем, яке вона знала, був Кінґсбридж, і востаннє вона була там десять років тому. Але Бадфорд за її життя змінився, і сьогодні було непросто пройти з одного кінця села в інший. Нові ідеї перевернули землеробство, і на шляху стояли огорожі й живоплоти. Тим, хто ніс Гаррі, доводилося обминати хвіртки й звивисті стежки між приватними королівствами.

До них приєднувалися чоловіки, що працювали на інших полях, потім жінки, що виходили з хат подивитися, що діється, і малі діти, і собаки, і всі вони йшли слідом, гомонячи між собою, обговорюючи бідолашного Гаррі та його жахливу ушкоду.

Ідучи, вона відчувала, як тепер болить плече під вагою Гаррі та дверей, і згадувала, як її п'ятирічна самість, тоді ще Саллі, уявляла землю за селом чимось невиразним і вузьким, схожим на сад довкола будинку, де вона жила. В її уяві цілий світ був тільки трохи більший за Бадфорд. Коли її вперше привезли до Кінґсбриджа, він її приголомшив: тисячі людей, людні вулиці, ринкові ятки, ущерть набиті їжею, одягом і речами, про які вона не чула, папуга, глобус, зошит для писання, срібна миска. А потім собор, неймовірно високий, дивно прекрасний, холодний і тихий усередині, очевидно, місце, де живе Бог.

Кіт був тепер лише трохи старший, ніж вона тоді, під час тієї першої дивовижної поїздки. Вона намагалася уявити, про що він думає зараз. Вона здогадувалася, що він завжди бачив у батькові невразливого, як зазвичай хлопчики, а тепер намагається звикнути до думки, що Гаррі лежить скалічений і безпорадний. Кітові, мабуть, страшно й сумно, думала вона. Йому знадобиться багато заспокоєння.

Нарешті вони побачили її дім. Він був одним із найбідніших у селі, збудований із торфу та переплетених гілок і хмизу, що звуться плетінням. У вікнах були віконниці, але скла не було.

— Кіте, біжи вперед і відчини двері, — сказала Сел. — Він послухався, і вони внесли Гаррі просто всередину. Натовп лишився надворі, зазираючи досередини.

У домі була лише одна кімната. У ній стояли два ліжка, одне вузьке й одне широке, обидва прості помости з нелакованих дощок, збитих Гаррі. Кожне було вкрите полотняним матрацом, набитим соломою.

— Покладемо його на велике ліжко, — сказала Сел. — Вони обережно опустили Гаррі, що досі лежав на дверях, на ліжко.

Троє чоловіків і Сел випросталися, потираючи натруджені руки й розминаючи змучені спини. Сел дивилася вниз на Гаррі, блідого й нерухомого, що ледве дихав. Вона прошепотіла:

— Господи, прошу, не забирай його в мене.

Кіт став перед нею й обійняв її, втиснувшись обличчям у її живіт, що був м'який відтоді, як він народився. Вона гладила його по голові. Їй хотілося сказати втішні слова, але жодне не спадало на думку. Усе правдиве було б страшним.

Вона помітила, що чоловіки розглядають її дім. Він був доволі бідний, але їхні були б не набагато кращі, бо всі вони були сільськогосподарськими робітниками. Посеред кімнати стояла Селина прядка. Вона була чудово зроблена, точно вирізьблена й відполірована. Сел успадкувала її від матері. Поряд стояла невелика купка котушок, намотаних готовою пряжею, що чекала, поки її заберуть для суконника. Прядка оплачувала розкоші: чай із цукром, молоко для Кіта, м'ясо двічі на тиждень.

— Біблія! — сказав Джиммі Манн, помітивши єдиний інший дорогий предмет у домі.

Грубезна книга стояла посеред столу, її мідна застібка позеленіла від старості, а шкіряну палітурку заплямили багато брудних рук.

— Вона була мого батька, — сказала Сел.

— А ти вмієш її читати?

— Він мене навчив.

Вони були вражені. Вона здогадувалася, що ніхто з них не вміє читати більше кількох слів: свої імена, мабуть, і, може, ціни, що їх крейдою пишуть на ринках і в тавернах.

Джиммі сказав:

— Може, зсунемо Гаррі з дверей на матрац?

— Йому буде зручніше, — сказала Сел.

— А мені буде спокійніше, коли я цілим верну ці двері до столярні.

Сел обійшла ліжко з другого боку й стала навколішки на земляній підлозі. Вона простягла руки, щоб прийняти Гаррі, коли він зсунеться з дверей. Троє чоловіків узялися за інший бік.

— Повільно, ніжно, — сказала Сел. — Вони підняли свій край, двері нахилилися, і Гаррі зсунувся на дюйм і застогнав. — Ще трохи нахиліть, — сказала вона. — Цього разу він зсунувся до краю дошки. Вона підвела руки під його тіло. — Ще, — сказала вона, — і відтягніть двері на дюйм-два. — Коли Гаррі зсувався, вона обережно підводила руки, а потім і передпліччя під нього. Її мета була зберегти його якомога менш рухомим. Здавалося, це спрацьовувало, бо він не видавав ані звуку. Спало їй на думку, що мовчання віщує недобре.

Наприкінці вони відтягли двері трохи занадто різко, і розтрощена нога Гаррі з легким стуком лягла на матрац. Він знову

закричав. Цього разу Сел сприйняла це як бажану ознаку, що він ще живий.

Енні Манн прибула з Алеком, хірургом. Перше, що вона зробила, перевірила, чи з дітьми все гаразд. Потім подивилася на Гаррі. Вона нічого не сказала, але Сел бачила, що вона вражена, як погано він виглядає.

Алек Поллок був охайний чоловік, одягнений у фрак і штани, старі, але добре збережені. Жодної медичної підготовки він не мав, лише те, чого навчився від батька, який робив цю роботу до нього й залишив йому гострі ножі та інші інструменти, що й були всією кваліфікацією хірурга.

Він ніс невелику дерев'яну скриню з ручкою, і тепер поставив її на підлогу біля каміна. Потім глянув на Гаррі.

Сел вивчала Алекове обличчя, шукаючи якогось знаку, але вираз його нічого не видавав.

Він сказав:

— Гаррі, ти мене чуєш? Як ти почуваєшся?

Гаррі не відповів.

Алек подивився на розчавлену ногу. Матрац під нею вже просякнув кров'ю. Алек торкнувся кісток, що стирчали крізь шкіру. Гаррі скрикнув від болю, але не так жахливо, як кричав раніше. Алек обмацав рану пальцем, і Гаррі скрикнув знову. Тоді Алек узяв Гаррі за щиколотку й підняв ногу, і Гаррі закричав.

Сел сказала:

— Це погано, правда?

Алек глянув на неї, завагався, а тоді просто сказав:

— Так.

— Що ви можете зробити?

— Я не можу вправити зламані кістки, — сказав він. — Іноді це можливо: якщо зламана лише одна кістка і вона не дуже

зсунулася, я можу обережно повернути її на місце, затягти шиною й дати їй шанс зажити самій. Але коліно надто складне, а ушкодження Гарріних кісток надто серйозне.

— Тож...?

— Найбільша небезпека в тому, що в рану потрапить зараза й спричинить гниття плоті. Це може бути смертельно. Вихід — ампутувати ногу.

— Ні, — сказала вона, і голос її тремтів від розпачу. — Ні, ви не можете відпиляти йому ногу, він і так вистраждав занадто багато.

— Це може врятувати йому життя.

— Має бути щось інше.

— Я можу спробувати запечатати рану, — сказав він непевно. — Але якщо це не допоможе, ампутація буде єдиним способом.

— Спробуйте, будь ласка.

— Гаразд. — Алек нахилився й відкрив дерев'яну скриню. Він сказав: — Сел, ви можете підкинути дров у вогонь? Мені потрібен справді жаркий. — Вона поспішила розкласти вогонь під димарем-капюшоном.

Алек дістав зі скрині глиняну миску й закоркований глек. Він сказав Сел:

— Мабуть, бренді у вас немає?

— Ні, — сказала Сел, а тоді згадала Віллову флягу. Вона заховала її за пазуху. — Є, — сказала вона й витягла її.

Алек підняв брови.

— Це Вілла Ріддіка, — пояснила вона. — Нещасний випадок стався з його вини, дурня клятого. Хотіла б я, щоб це йому розтрощило коліно.

Алек вдав, що не чує образи на адресу сина сквайра.

— Напої Гаррі якомога більше. Якщо знепритомніє, то й краще.

Вона сіла на ліжко біля Гаррі, підтримуючи його голову й зрошуючи бренді йому в рот, а Алек грів олію в мисці. Коли фляга спорожніла, олія вже булькотіла в мисці, і від цього виду Сел стало млосно.

Алек підсунув широку мілку тарілку під Гарріне коліно. Приголомшена публіка дивилася разом із Сел: троє наймитів, Енні з двома дітьми й білий як крейда Кіт.

Коли настав момент, Алек діяв швидко й точно. Щипцями він зняв миску з вогню й вилив окріп на Гарріне коліно.

Гаррі закричав найстрашніше з усіх разів і знепритомнів.

Усі діти заплакали.

Стояв нудотний запах паленого людського тіла.

Олія збиралася в мілкій тарілці під Гарріною ногою, а Алек гойдав тарілку, стежачи, щоб трохи гарячої олії обпекло нижню сторону коліна й запечатало рану повністю. Потім він забрав тарілку, вилив олію назад у глек і закоркував його.

— Я надішлю рахунок сквайрові, — сказав він Сел.

— Сподіваюся, він заплатить вам, — сказала Сел. — Я не можу.

— Він мусить заплатити. Сквайр відповідає за своїх робітників. Але закону, який зобов'язував би його, немає. Та що там, це вже між ним і мною. Не турбуйтеся. Гаррі не захоче їсти, але спробуйте змусити його пити, якщо вдасться. Найкраще чай. Елем теж можна, або свіжа вода. І тримайте його в теплі. — Він почав складати свої речі в скриню.

Сел сказала:

— Чи можу я ще щось зробити?

Алек знизав плечима.

— Моліться за нього, — сказав він.

Це уривок. Повна книга у форматах EPUB і PDF:
otherwords.site/uk/books/the-armour-of-light/